

Arquitectura e iconografía en el Alto Imperio Romano: portadas monumentales y otros motivos de prestigio

TESI DOCTORAL

Doctorand: Manuel Parada López de Corselas

Director/s: Isabel Rodà (UAB-ICAC) i J.C. Ruiz Souza (UCM)

Dates: 01/04/2013 - 24/04/2017

Aquest projecte de tesi estudia les tipologies i motius de l'arquitectura romana vinculats al poder i que, aprofundint en les seves arrels en el llegat hel·lenístic, es van desenvolupar en l'Alt Imperi, amb importants impulsos en l'espai i el temps. L'estudi es centrarà sobretot en les portades monumentals i altres motius, l'interès dels quals ha destacat la historiografia en el desenvolupament de la problemàtica tractada. En aquest estudi es tractarà l'arquitectura romana des del punt de vista constructiu, com a realitat tècnica i material i, al mateix temps, des de la imatge arquitectònica i les iconografies que s'hi vinculen. D'aquesta manera, s'associarà el desenvolupament constructiu i formal a aquells elements especialment vinculats amb el poder imperial polític i religiós. Això permetrà analitzar la raó de ser dels edificis i les iconografies arquitectòniques així com també el seu contingut socio-polític, religiós i simbòlic.

En les darreres dècades s'ha tractat l'estudi de l'arquitectura de prestigi vinculada al poder imperial durant l'Alt Imperi, especialment en treballs monogràfics i de tipologies d'edificis. Amb tot, són poques les publicacions que tracten d'una manera general el problema centrant-se en l'evolució formal i tècnica lligada al desenvolupament iconogràfic o discursiu. Tanmateix, els estudis d'aquestes temàtiques s'han dedicat, en la seva majoria, a la part oriental de l'imperi i les investigacions sobre iconografia arquitectònica i iconografia de l'arquitectura s'han restringit, en general, al Baix Imperi, l'Antiguitat Tardana i l'Edat Mitjana. És per aquest motiu que aquesta tesi pot contribuir a un millor coneixement

d'aquestes qüestions des de l'Alt Imperi. Es parlarà especial atenció al referent hel·lenístic, la semàntica dels monuments i la seva relació amb la imatge arquitectònica, els motius del repertori arquitectònic, la microarquitectura i l'edifici com a expressió de la posició social de les persones vinculades. També ens centrarem en els darrers avenços de l'arqueologia de l'arquitectura i de l'escola alemanya, que es dedica a l'elaboració d'un corpus d'iconografies arquitectòniques.

Ens centrarem molt especialment en l'anomenat "arc siri" o "entaulament arquejat" i estructures afins. Tots aquests elements i el seu desenvolupament ens informen sobre una de les facetes més fascinants dels edificis romans, els seus models, la seva decoració arquitectònica i la seva projecció iconogràfica, que determinarien alguns dels hites de l'arquitectura occidental durant segles, des de l'Antiguitat fins el Renaixement, com la "serliana" o la "finestra palladiana".